

DE ZOMERTOURNEE VAN HET JON WORDT
MEDE MOGELIJK GEMAAKT DOOR:

unica

FONDS VOOR
CULTUUR
PARTICIPATIE

FONDS
PODIUM
KUNSTEN
PERFORMING
ARTS FUND NL

Gemeente Enschede

Stichting
Vrienden van
JeugdOrkest Nederland

 &boon
accountants belastingadviseurs

stayokay

 Georgine
van den Boogert
Stichting

 majestic

rieten.nl

 NJON NATIONALE
JEUGDORKESTEN
NEDERLAND

JEUGDORKEST NEDERLAND

Churchillplein 1, 7314 BZ Apeldoorn, Tel. 055 5791221
info@njo.nl, www.jeugdorkest.nl
Rekeningnummer: NL 89 INGB 0002367934

Programmatoelichting Nationale Jeugdorkesten
Nederland (NJON)

Foto's Sarah Wijzenbeek en Marco Borggreve

JEUGDORKEST NEDERLAND

In het Jeugdorkest Nederland (JON) spelen ongeveer 75 getalenteerde jongeren (14-21 jaar) afkomstig uit het gehele land. De leden zijn allen enthousiast met muziek bezig en combineren school of een opleiding met de liefde voor hun instrument. Diverse leden van het JON volgen een (voor)opleiding aan een conservatorium. Hun frisse en uitstekende orkestspel onder de stimulerende leiding van dirigent Jurjen Hempel is daarmee meteen een prikkelend pleidooi voor de klassieke muziek, waaronder ook de hedendaagse orkestmuziek. Het Jeugdorkest Nederland is opgericht in 1959 en nog altijd hét landelijk jeugdsymfonieorkest voor aanstormend muzikaal talent. Sinds dit jaar vormen het Jeugdorkest Nederland en het Nationaal Jeugdorkest samen de Nationale Jeugdorkesten Nederland (NJON): dé plek voor talentontwikkeling op topniveau!
www.jeugdorkest.nl

JURJEN HEMPEL

Jurjen Hempel wordt gezien als een van de meest interessante en veelzijdige Nederlandse dirigenten van zijn generatie. Al tijdens zijn studie aan het Utrechts Conservatorium bij David Porcelijn en Kenneth Montgomery werd hij uitgenodigd om Edo de Waart, Hans Vonk en David Robertson te assisteren. In 1994 nam hij deel aan de beroemde dirigentencursus in Tanglewood, waar hij les kreeg van Seiji Ozawa, Bernard Haitink en Lorin Maazel. Zijn debuut bij het Radio Filharmonisch Orkest in 1989 vormde het begin van zijn dirigentenloopbaan, waarna zijn naam definitief gevestigd werd toen hij in 1995 tijdens het Sibelius Dirigenten Concours beslag wist te leggen op de derde plaats. In 1996 werd hij benoemd tot assistent van Valery Gergiev bij het Rotterdams Philharmonisch Orkest. Naast Nederlandse orkesten en ensembles werkt Jurjen met een groot aantal buitenlandse orkesten zoals het BBC Symphony Orchestra,

BBC Scottish Symphony Orchestra, Helsinki Philharmonic, Finnish Radio Symphony Orchestra, Orchestre Poitou-Charentes en Orchestre National Bordeaux Aquitaine. In 2012 maakte hij zijn debuut bij het Koninklijk Concertgebouw-orkest en is hij benoemd tot Music Director bij het Joensuu City Orchestra in Finland. Sinds september 2018 is Jurjen Hempel tevens chef-dirigent van Opéra de Toulon in Frankrijk. Naast het werken met professionele orkesten is Jurjen een groot inspirator voor jonge musici. Hij werkt jaarlijks met verschillende conservatoriumorkesten en is al sinds 2000 de vaste dirigent van het Jeugdorkest Nederland. Zijn missie is het overdragen van de liefde voor muziek aan jongeren en het ontwikkelen van hun talent.

www.jurjenhempel.com

NOA WILDSCHUT

Noa Wildschuts carrière als solist begon op haar zesde toen ze deelnam aan het Kinderprinsengrachtconcert. Ze had toen al twee jaar les bij de gerenommeerde muziekpedagoge Coosje Wijzenbeek, die haar opnam in haar *Fancy Fiddlers*, een ensemble van piepjong talent dat o.a. Janine Jansen en vele andere sterren voortbracht. Inmiddels is Noa Wildschut achttien jaar oud en is ze een veel gevraagd soliste die diverse gerenommeerde prijzen in de wacht sleepte en met al vele grote namen het podium deelde. Nadat ze op haar zevende debuteerde in het Concertgebouw en vanaf haar twaalfde les had bij Vera Beths aan het Conservatorium van Amsterdam, nam ze in 2016 haar eerste cd op als 'exclusive recording artist' bij Warner Classics. Deze Mozart-cd werd juichend ontvangen, mede dankzij de opnieuw gecomponeerde cadensen die zij zelf schreef in samenwerking met componist Max Knigge. Momenteel studeert ze bij Antje Weithaas aan de Hanns Eisler Musikhochschule in Berlijn. Deze zomer toert Noa Wildschut door Europa met pianiste Elisabeth Brauß. The European Concert Hall Organisation koos haar namelijk uit als 'Rising Star' waardoor ze deze tournee kan maken én er speciaal voor haar een compositie wordt geschreven door Joey Rouckens. Des te bijzonderder is het dat zij van 31 juli t/m 8 augustus in Tsjechië en Nederland de concertzalen aandoet samen met het Jeugdorkest Nederland, ook nog eens samen met haar zus, Avigal Wildschut, als aanvoerder van de altviolen. Noa bespeelt een Italiaanse viool gebouwd in 1714 door Giovanni Grancini die haar ter beschikking is gesteld door het Nationaal Muziek-instrumenten Fonds (NMF). Noa's strijkstok is speciaal voor haar gebouwd in opdracht van de Anne-Sophie Mutter Stiftung.

www.noawildschut.com

ZOMERTOURNEE

JEUGDORKEST
NEDERLAND

PROGRAMMA

Trevor Grahl – Brennendes Geheimnis -
novelle voor orkest*

Camille Saint-Saëns – Vioolconcert nr. 3

Pjotr Iljitsj Tsjaikovski – Symfonie nr. 4

Dirigent: Jurjen Hempel

Solist: Noa Wildschut (viool)

SPEELDATA & LOCATIES

31 juli Jezuietenkerk, Litoměřice (Tsjechië)

1 aug. Rudolfinum, Praag (Tsjechië)

4 aug. Grote Kerk, Breda

6 aug. Voormalig Zendstation, Radio Kootwijk**

7 aug. Cabrio Openluchttheater, Soest

8 aug. Het Concertgebouw, Amsterdam

* nieuwe compositie in opdracht van het Jeugdorkest Nederland, mogelijk gemaakt door een bijdrage van het Fonds Podiumkunsten; wordt niet uitgevoerd in Grote Kerk, Breda
** onderdeel van de NJO Muziekzomer Gelderland

Trevor Grahl (1984) Brennendes Geheimnis - novelle voor orkest

Trevor Grahl is een Canadees-Nederlandse componist en organist met een indrukwekkend oeuvre voor onder andere jeugdorkesten. Zo schreef hij voor het Ricciotti Ensemble het werk *Canis Quixotus* voor hun Beestenbende tournee in 2018 en *Screen Memories* voor het Nederlands Studenten-orkest. Trevor Grahl begon als kind met componeren en studeerde compositie, piano en orgel aan de Conservatoria van Montréal, San Diego en Amsterdam. Hij woont en werkt afwisselend in Amsterdam en Den Haag als freelance componist, artistiek assistent in het Orgelpark in Amsterdam en als docent aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag. Tekenfilms vormen een belangrijke bron van inspiratie voor de componist, maar hij maakt ook graag gebruik van muziek van anderen waarbij hij vooral de als cliché bestempelde of weggegooid materialen interessant vindt. De compositie *Brennendes Geheimnis* voor Jeugdorkest Nederland die deze zomer in première gaat, is geïnspireerd op de gelijknamige novelle van Stefan Zweig. Trevor Grahl: 'De jonge Edgar uit het boek begrijpt niets van wat er speelt tussen zijn moeder en een vreemde man. Het is vreemd, net als de twee instrumenten aan het begin van het stuk die nèt niet dezelfde noot spelen. Gaandeweg het boek én de compositie leert het kind iets begrijpen van het grote geheim dat volwassenen wél kennen. Als hij eenmaal door heeft wat het is, is zijn kindertijd voor altijd voorbij.' *Brennendes Geheimnis* is een toondicht dat vooral het mooie en spannende van het volwassen worden bejubelt. Grahl: 'Het is opgedragen aan de persoon wiens jeugdverhalen over avonturen en misverstanden mij inspireerden en schokten toen ik een kind was: mijn grootvader (en zijn naam was Edgar!).'

Camille Saint-Saëns (1835 – 1921) Vioolconcert nr. 3 in b, op. 61

Allegro non troppo

Andantino quasi allegretto

Molto moderato e maestoso

Camille Saint-Saëns was in zijn tijd absoluut een wonderkind. Het eerste optreden van Saint-Saëns vond plaats in de Salle Pleyel te Parijs in het jaar 1846 toen hij tien jaar oud was. Als dertienjarige werd hij zonder problemen aangenomen op het Conservatorium van Parijs en zijn eerste symfonie schreef hij toen hij pas achttien jaar was. De componist, organist, dirigent en pianist Saint-Saëns stond in zijn tijd vooral bekend als vertolker van de Romantiek, een genre dat destijds al uit de mode aan het raken was. Toch maakten zijn melodische gave en zijn vakmanschap hem tot een componist die weer vele componisten na hem heeft beïnvloed, onder wie Gabriel Fauré en Maurice Ravel. Van laatstgenoemde is bekend dat hij vrijwel permanent een partituur op zak had van Saint-Saëns' tweede pianoconcert. Saint-Saëns' meest bekende werken die nog steeds tot het hedendaagse repertoire van de grote orkesten behoren, zijn *Danse macabre*, de *Derde Symfonie* ('Orgel-symfonie'), zijn opera *Samson et Dalila* en *Le Carnaval des Animaux*. Het vioolconcert dat vandaag op het programma staat, het derde en laatste vioolconcert van Camille Saint-Saëns, schreef de componist tijdens een verblijf in Spanje in 1880. Hij droeg het op aan Pablo de Sarasate, dé grote Spaanse meesterviolist in die tijd. Dit concert is in vele opzichten een bijzonder werk. In de eerste plaats schreef Saint-Saëns, als oprichter van de Société Nationale de Musique en daarmee pleitbezorger van nieuwe Franse muziek, een door en door Frans werk, maar toch krijgt het in de finale een duidelijk Spaans tintje. Waren zijn eerste

en tweede vioolconcert nog licht van karakter met frivole finales, het derde is in alles serieuzer. Saint-Saëns' gave om kleurrijke en onvergetelijke melodieën te schrijven komt bijzonder tot zijn recht. Het concert behoort tot de favorieten van vele violisten vanwege de subtiliteit van het stuk, de briljante en melodieuze vioolpartij en het zangerige langzame deel waarin de viool in samenspraak met de houtblazers een intieme kamermuziekachtige sfeer neerzet. Het verbaast dan ook niet dat dit vioolconcert ook tot de favorieten behoort van de soliste Noa Wildschut.

Pjotr Iljitsj Tsjaikovski (1840-1893) Symfonie nr. 4 in f, op. 36

Andante sostenuto – Moderato con anima

Andantino in modo di canzone

Scherzo - Pizzicato ostinato – Allegro

Finale - Allegro con fuoco

Tsjaikovski schreef zijn *Vierde symfonie* in 1878 kort na het mislukken van zijn huwelijk. Het jaar ervoor trouwde hij met Antonia Miljoekova, een leerling van het Conservatorium van Moskou waar hij docent was en die hopeloos verliefd was op de componist. Voor de homoseksuele Tsjaikovski was het echter een verstandshuwelijk dat hij niet lang uithield. Zijn beslissing om te trouwen bleek rampzalig en stortte hem in een diepe persoonlijke crisis. De *Vierde Symfonie* is een autobiografisch werk waarin hij zijn verdriet en de kracht van het noodlot beschrijft. De melodieën in deze symfonie behoren ondanks hun treurigheid ook tot de mooiste die Tsjaikovski heeft geschreven. Dankzij brieven aan zijn wel-doenster Nadezjda von Meck weten we dat Tsjaikovski zich liet inspireren door Beethovens Vijfde symfonie, de 'Noodlotsymfonie', en weten we ook hoe de symfonie in elkaar zit. Zo vertelt het eerste deel over de mens die wel droomt van geluk, maar altijd moet buigen voor het lot. Het tweede deel is een lieflijk deel met een prachtige hobosolo, waarin de componist mijmert over de mooie en voorbijgejaren uit zijn leven. In het derde deel neemt hij je mee naar het moment aan het eind van de dag waarop je op de rand van de slaap balanceert en waarop dagdromen, gedachten en slaap in elkaar overlopen. Het laatste deel is een overwinningdeel waarin de componist, die hier zijn Russische kant het beste laat zien, hoop put uit het geluk van andere mensen en pleit voor het opgaan in de massa van de gelukkige medemens. Een symfonie vol emoties dus, met als continue dreiging het noodlot dat altijd weer op kan duiken. Alhoewel de première van deze symfonie in 1878 niet bepaald enthousiast werd ontvangen, was Tsjaikovski zelf zeer tevreden over zijn *Vierde symfonie*. Volgens hem was het het beste werk dat hij tot dan toe had geschreven.

JEUGDORKEST NEDERLAND

ORKESTBEZETTING

VIOOL 1 Noor Hendriks (CM)*, Jelte van der Putten*, Eva Maria de Nooij, Bo Degger, Saskia de Bruin, Yael Kirschenmann, Xander Wassenaar, Lucien Renette, Iris Zwanenbrug, Nigel Menting, Zephyra van Rood **VIOOL 2** Emma Steinmann (av), Mathilde Groen (pl av)* Freke van Krimpen, Wieke Kramer, Sannah de Haas, Julia van Veen, Naomi van Hessen, Remi Blokker, Noam Grunfeld, Celine Kernkamp, Sofia Schuddeboom **ALTVIOOL** Avigal Wildschut (av), Pien ten Have (pl av), Sylven van Sasse van Ysselt, Arkady Blekherov, Sophie Capelle, Marit Eradus, Noa Pierik, Sofie Booy, Florian de Jonge **CELLO** Laura Havik (av), Raven Hessels, Douwe Eisses*, Charlotte Schoonhoven, Madelief Rademaker, Leyah de Priester, Nina Morel, Janne Brakkee, Emilia Caron **CONTRABAS** Anneke Attema (av), Nils Juijn (pl av), Marijn Blokker, Mischa Niemel, Kayla Semedo Mareira, Floris Mijwaard*, Judith Capelle **FLUIT** Iara de Carvalho Perillo, Elma Spons, Robin van de Paverd **HOB** Lisette Honhoff, Casijn Broerse, **KLARINET** Jules Baeten, Maarten Takken **FAGOT** Adam Luttmer, Mariska Rietman **HOORN** Camiel Lemmens, Frank Monster, Ramon Nijland, Sybren Faber **TROMPET** Romano Diederer, Saintwa Ye, Lisa Schiffler **TROMBONE** Tim Ouwejan, Bente van der Brug, Pelle van Esch **TUBA** Daniel Schwagermann **SLAGWERK** Kobus Prins, Jord Spruyt, Joep de Mooij en Sekou van Heusden.

*Orkestleden met een * achter hun naam hebben een instrument van het Nationaal Muziekinstrumenten Fonds (NMF) in bruikleen.*

